

ODTÜ PSİKOLOJİ BÖLÜM BÜLTENİ

SAYI 20

EKİM - KASIM - ARALIK 2021

Dopdolu bir
içerikle yeni
sayımız!

Bu Sayıda:

Klinik Psikoloji:
Quo Vadis?

1

Dr. Çağay Dürü

Bölümden Haber-
ler

2

Ödüller ve Başarı-
lar

2

Kongre Sunumları
ve Konferanslar

3

Yayınlar

3

Bunları Biliyor
Muydunuz?

3

Mezunlarımız:
Kim? Nerede?

4

Ek Görevli Hocala-
rımız

4

Klinik Psikoloji: Quo Vadis?

Bölümümüz ek görevli öğretim görevlilerinden **Dr. Çağay Dürü**, klinik psikolojinin ülkemizdeki durumunu ele aldı.

"Klinik psikoloji, psikoloji öğrencilerinin çoğunun yüksek lisans yapmak istedikleri alandır" desek herhalde doğru bir önermede bulunmuş oluruz. Bu ilginin temel nedeni, klinik psikoloji alanının öğrencilere vadettiği "psikoterapist" kimliği olsa gerek. Psikoterapi, iyi bir maddi kazanç sağlama vaadi ve psikolojik bozuklukların "sırrını" çözerek insanlara yardım etme" motivasyonuna hitap ettiği için çok özenilen bir mesleki uygulama. Tabii, psikoterapist olmak isteyenlerin bazen bilinçli, çoğunlukla da bilinçdışı kendi nevroitik taraflarını "iyileştirme" beklentisi ve "kurtarma fantezileri" ile bağlantılı narsisistik özelliklerini de hesaba katabiliriz. Peki, bu popüler alanın Türkiye'deki durumu nedir, geleceği nasıl görünüyor?

Kuzey Kıbrıs'ı da hesaba katarsak, yaklaşık 120 tane psikoloji bölümü olduğunu biliyoruz. Her bölümden ortalama 40 kişinin mezun olduğunu var sayarsak, yılda 4000'i aşkın kişinin psikolog olarak mezun olduğunu söyleyebiliriz. Klinik psikoloji alanındaki yüksek lisans kontenjanlarının bu sayıya oranının oldukça küçük olduğunu biliyoruz. Dolayısıyla psikoloji öğrencilerini bekleyen en önemli zorluk bir klinik psikoloji programına kabul alabilmek. Elbette bu kadar talebin olduğu bir alanda bazı yüksek lisans programlarının ticarileştiğini ve çok sayıda yüksek lisans öğrencisi kabul ettiğini görüyoruz. Genellikle vakıf üniversitelerinde ve psikiyatri uzmanlarının yönetimindeki bu tür klinik psikoloji programlarında kaliteli bir eğitim sürecinden söz etmek imkânsız.

Türkiye'de psikologluk mesleğinin ve klinik psikolojinin en büyük sorunu ise yasal düzenlemelerin yetersizliği. Her ne kadar psikolog ve klinik psikolog tanımları yasada kendine yer bulsa da, hekimlerin pek çok gelişmiş ülkenin aksine akıl sağlığı alanındaki merkezi rolü nedeniyle psikologların bağımsız bir meslek grubu olarak var olmaları zorlaşıyor. Psikiyatrinin geleneksel olarak ilgilendiği popülasyona hizmet sunmaya başlayan klinik psikologlar, toplum tarafından daha fazla tercih edilince, kendilerini hekimlerle sert ve yasal düzenlemedeki yetersizlikler nedeniyle eşitsiz bir rekabetin içinde buluyorlar. Tabii psikiyatri ile devam eden bu rekabette işleri zorlaştıran bir başka etken de klinik psikolojinin kendini psikiyatri dışına ve psikolojik sorunlara medikal modele alternatif psikososyal bir bakış açısıyla yaklaşan bir ekol olarak tanımlamakta isteksiz davranması. Türkiye'de klinik psikolojinin kurucu hocalarının büyük bölümünün psikiyatri kliniklerinde çalışması, klinik psikolojinin psikiyatri ile simbiyotik bir ilişki içinde gelişmesine neden oldu. Günümüzde bile pek çok klinik psikoloji yüksek lisans programında staj programlarının psikiyatri kliniklerinde yürütüldüğünü biliyoruz. Bir meslek grubunun, uygulama alanındaki eğitimini başka bir meslek grubunun kendi modeline göre (medikal model) yürüttüğü bir ortamda (hastanelerde) almaya çalışması ilginç bir durum değil mi?

Toplumun akıl sağlığı konusunda daha fazla uzman desteği talep etmesi, bir yandan bu alanda daha çok hizmet verilmesini sağlarken, bir yandan da yetersiz eğitimi olan kişilerin de hizmet sunmaya başlamasına neden olmuştur. Yeterli psikoterapi eğitimi olmayan akıl sağlığı çalışanlarının (hekimler, psikologlar, psikolojik danışmanlar ve sosyal çalışmacılar) sunduğu "psikoterapi" hizmeti yanında, alan dışından kişilerin sunduğu "koçluk, reiki, enerji terapisi, bilinçaltı temizliği" olarak adlandırılan bilim dışı uygulamalar ne yazık ki yaygınlaşmıştır. Sosyal medya kullanımının artmasıyla birlikte bu mecra da sürekli "bilgi veren", "tavsiyede bulunan" meslektaş sayısı da giderek artmakta ve bu da bilgi kirliliğine yol açmaktadır.

Klinik psikoloji eğitimini ve uygulamasını karmaşıklaştıran bir başka unsur da yüksek lisans programlarının standardizasyonu ve akreditasyonu ile ilgili belirsizliklerdir. Psikoterapi uygulamalarının pek çok farklı kurama göre yapılabilmesi, yüksek lisans programlarının son derece heterojen olmasına neden oluyor. Öğretim üyesi sayısındaki yetersizlik, yüksek lisans tamamlamak için zaman sınırlamasının olması, YÖK tarafından belirlenen çeşitli kurallar gibi pratik nedenler yanında öğretim üyelerinin bireysel tercihleri de devreye girdiğinde, ortaya pek çok farklı eğitim modeli çıkabiliyor. Bu durum elbette önemli bir zenginliği de içinde barındırıyor, ancak programların standardizasyonu ile ilgili zorluklar da ortaya çıkarıyor.

Peki, ne yapmalı? Yazının başından beri aktarılanlar, klinik psikoloji ile psikoterapinin neredeyse aynı şey olduğunu sanılmasına yol açabilir. Aslında bu sadece bu yazıda değil, klinik psikoloji yüksek lisans programlarında da aynı yöledir ve yukarıda tartışılan medikal modelle ayrışamamanın bir sonucudur. Oysa klinik psikolojinin koruyucu akıl sağlığı, toplumsal travmatik yaşantılar (örneğin afetler, göçler, terör gibi), eğitim, toplum temelli yaklaşımlar gibi pek çok alanda yapabileceği önemli çalışmalar vardır. Klinik psikoloji eğitiminin bu konuları da kapsayacak biçimde genişletilmesi, sadece uygulamaya değil araştırma becerilerinin geliştirilmesine daha fazla önem verilmesi, farklı yaklaşımların ortaya çıkardığı zenginliklere zarar vermeden standardizasyonun sağlanması ve eğitim kalitesinin yükseltilmesi, meslek yasasıyla ilgili düzenlemelerin yapılması önemli görünmektedir.

Bence en büyük farkı yaratacak adım ise kuramsal düzeyde ve uygulamada klinik psikolojinin medikal modelden bağımsızlaşarak psikolojinin tüm alanlarının insanla ilgili ortaya çıkardığı bilgiye dayanan alternatif bir ekol olarak kendini var etmesidir. Bu düşünsel değişim sağlanamazsa, klinik psikologlar bazı ülkelerde olduğu gibi psikiyatriye yardımcı sağlık personeli olmaya devam edeceklerdir. Bilindiği gibi örneğin ABD'de ilaç verme lisansı elde edip medikal modeli benimseyen ve bence bütüncül bakış açısını kaybedip birer teknisyene dönüşen klinik psikologlar vardır.

Dr. Çağay Dürü

Editör:
Ar. Gör. Gizem Fındık

E-posta:
psynews@metu.edu.tr

Bölümden Haberler

Ailemizin yeni üyelerini karşıladık.

2021-2022 eğitim-öğretim yılında Üniversitemize kayıt hakkı kazanmış öğrencilerimize üniversitemizi ve bölümümüzü tanıtmak amacıyla 15 Ekim tarihinde "2021 Aramıza Hoş Geldiniz" çevrimiçi tanıtım programı düzenlenmiştir.

Fakülte Kurulu seçimi gerçekleşti.

Fen-Edebiyat Fakültesi Kurul Seçimi'nde Doçent temsilciliği görevi sona eren Deniz Canel Çınarbaş Hocamıza teşekkür ediyor, Deniz Hocamızın ardından seçilerek göreve gelen Yonca Toker Gültaş Hocamızı tebrik ediyoruz.

Öğrenme ve Öğretmeyi Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetim Kurulu üyesi seçimi yapıldı.

Bölümümüz öğretim üyelerinden Dr. Öğr. Üyesi Banu Cingöz Ulu, 3 yıl süre ile üniversitemizin Öğrenme ve Öğretmeyi Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin (ÖGEM) Yönetim Kurulu üyesi olarak görevlendirilmiştir. Hocamızı tebrik ediyor başarılarının devamını diliyoruz.

Trafik ve Ulaşım Psikolojisi Programı ve Güvenlik Araştırma Birimi (GAB) öğretim üyeleri ve araştırmacıları tarafından yayımlanan TUAD'ın yeni sayısı çıktı.

Trafik ve Ulaşım Psikolojisi Lisansüstü Programları ile Güvenlik Araştırma Birimi öğretim üyeleri ve araştırmacıları tarafından çıkarılan "Trafik ve Ulaşım Araştırmaları Dergisi - TUAD"ın yeni sayısı Ekim 2020'de yayımlandı. TUAD'ın Ekim 2021 sayısına erişim bağlantısı: <https://dergipark.org.tr/pub/tuad/issue/65590>

Öğretim üyelerimizden Prof. Dr. Tülin Gençöz'ün Baş Editörlüğünü üstlendiği AYNA Klinik Psikoloji Dergisi'nin yeni sayısı çıktı.

Öğretim üyelerimizden Prof. Dr. Tülin Gençöz'ün Baş Editörlüğünü yürüttüğü, AYNA Klinik Psikoloji Dergisi nicel, nitel, vaka, eser incelemesi gibi farklı türlerdeki Türkçe veya İngilizce makalelere yer vermektedir. Yılda 3 sayı olarak yayınlanan, TR Dizin ve Uluslararası alan dizini EBSCOhost dizinlerinde yer alan AYNA Klinik Psikoloji Dergisi'nin Lacanyen Psikanaliz (2017, Cilt 4, Sayı 3) ve Nitel Araştırmalar (2019, Cilt 6, Sayı 1) özel sayıları da bulunmaktadır. 2021 Ekim ayında derginin 8. Cilt, 3. Sayısı yayınlanmıştır. Dergide yer alan makalelerin tam metinlerine <https://dergipark.org.tr/pub/ayna> adresi üzerinden erişebilirsiniz.

Ödüller ve Başarılar

Bölümümüz araştırma görevlisi ve doktora öğrencilerinden Ahmet Furkan Tosyalı'nın "The role of co-regulation of stress in the relationship between perceived partner responsiveness and binge eating: A dyadic analysis" başlıklı makalesi 2021 TÜBİTAK Yayın Teşvik Ödülü'ne, "Does training analytical thinking decrease superstitious beliefs? Relationship between analytical thinking, intrinsic religiosity, and superstitious beliefs" başlıklı makalesi ODTÜ Geliştirme Vakfı Yayın Ödülü'ne layık görülmüştür. Kendisini tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyoruz.

Burslar:

- * Demet Kara - TÜBİTAK Postdoctoral Scholarship with Prof. Dr. Annette Bohn, CONAMORE, 2021-2022
- * Nur Elibol-Pekaslan, Fullbright Postdoctoral Scholarship with Prof. Dr. Qi Wang, Cornell University, NY/ USA, 2021-2022
- * Zeynep Yenen, Erasmus+ Traineeship Grant with Dr. Charlotte Grosse Wiesmann, Max Planck Institute for Human Cognitive and Brain Sciences, Leipzig/Germany, 2021

Bölümümüz lisans öğrencilerinden Aybüke Bilir, Deniz Vardar ve Fatma Çelebi'nin Dr. Öğr. Üyesi Dicle Dövençioğlu danışmanlığında hazırladıkları poster, 64 çalışma arasından 1. seçilerek AdımODTÜ Lisans Araştırmaları Poster Ödülü'ne layık görülmüştür. Öğrencilerimizi ve hocamızı tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyoruz.

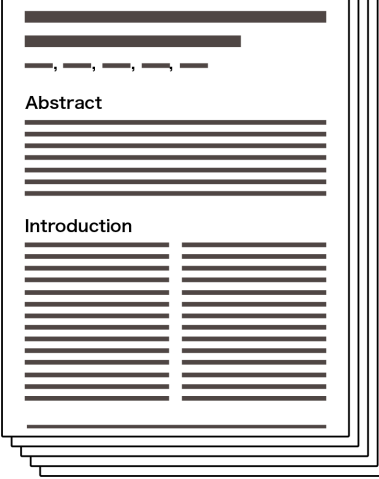
Kongre Sunumları ve Konferanslar

- * Aktaş, B., & Tosyalı, F. (2021, 26-27 Kasım). Homoseksüelliğe Yönelik Olumsuz Tutumlarda Tiksinme Hassasiyetindeki Artışın Rolü [Konferans Sunumu]. Sosyal Psikolojide Ahlak Çalışmaları Ulusal Sempozyumu, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi [Çevrimiçi], Türkiye.
- * İlhan F., Ülke E., Şahin S., Urcelay G., & Kışlal S. (2021). Conditioned Context Aversion Learning in Inbred Mice. Oral presentation at the 4th East Mediterranean Congress of Laboratory Animal Science.
- * Şahin S., İlhan F., Urcelay G., & Kışlal S. (2021). Effects of stimulus pre-exposure on conditioned context aversion in CD1 outbred and C57BL/6J inbred mice. Poster presented at the 19. National Neuroscience Conference.

Yayınlar

ARTICLE

- * Akay, N., & Şahin-Acar, B. Ş. (2021). Çocuk bakıcısı ile ailenin ilişkisi. Türk Psikoloji Yazıları, 24(47), 97-111. <https://doi.org/10.31828/tpy1301996120210121m000034>
- * Alsancak-Akbulut, C., Sahin-Acar, B., & Sumer, N. (2021). Effect of video-feedback intervention on Turkish mothers' sensitivity and physical intrusiveness: A randomized control trial. Attachment & Human Development, 23(6), 795-813. doi: 10.1080/14616734.2020.1753085
- * Bakir-Demir, T., Reese, E., Sahin-Acar, B., & Tursel, E. G. (2021). Vicarious family stories of Turkish young, middle-aged, and older adults: Are family stories related to well-being? Journal of Applied Research in Memory and Cognition, 10(3), 412-424. <https://doi.org/10.1016/j.jarmac.2020.12.003>

Bunları Biliyor Muydunuz?

Trafik ve Ulaşım Psikolojisi doktora programı öğrencisi ve araştırma görevlilerimizden Burcu Arslan'ın bizimle paylaşmış olduğu ve yakın zamanda yayınlanmış araştırmaların sonuçlarına göre;

- * Araç kullanırken mesajlaşmanın kaza riskini dikkatli araç sürmeye oranla 3 ile 8 kat arttırdığını,
- * Araç kullanırken mesajlaşmanın, sürücünün tepki süresini iki katına çıkarttığını,
- * 1 saniye daha geç verilen tepkinin, 50 km/s hızla giden bir araçta frene yaklaşık 13 metre geç basılmasına neden olduğunu,
- * Sürücüler araç kullanırken mesajlaştığında, sürüş süresinin ortalama %25 ile %30'unda gözlerinin yolda değil telefonda olduğunu,

biliyor muydunuz?

Mezunlarımız: Kim? Nerede?

ATAKAN BORAN

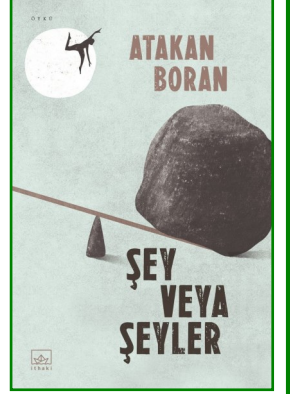

Mezuniyet Yılı: 2017

Çalıştığı Kurum: Isparta Süleyman Demirel Araştırma ve Uygulama Hastanesi

İlgi/Çalışma Alanları: Mezuniyetimden kısa bir zaman sonra atanarak çalışmaya başladım. Burada, farklı yaş grubundan insanlarla, psikiyatrislerle koordineli bir biçimde çalışarak mesleğimi yerine getiriyorum. Gerek küçük bir şehirde yaşamak gerek çalışma koşulları psikoloji ve edebiyata dair okumalar yapmama imkân tanıyor. Çok sevdiğim edebiyatla bağımı hem okuyarak hem de yazarak devam ettiriyorum. Son birkaç senedir çeşitli edebiyat dergilerinde öykülerim yayımlandı. Nihayet yakın zamanda bu öykülerden bazıları İthaki Yayınları'nca bir kitap hâline getirildi.

Psikoloji Öğrencilerine Tavsiyesi: Psikolojiyi, yalnız kendi sınırları içerisinde değerlendirmektense multi-disipliner bir bakış açısıyla ele almayı kayda değer buluyorum. Örneğin sanatın bize yeni ve farklı bakış açıları kazandıracağını düşünüyorum. Bir bilim olarak psikoloji, her geçen gün yeni bilgiler ile geliyor. Ancak psikologların henüz dile dökmediği/dökemediği, ifade edemediği birçok nokta bir resim, müzik, roman, film aracılığıyla kavranabilir.

Bulunduğu Şehir: Isparta

E-posta: atakanboran@hotmail.com

2021-2022 Güz Döneminde Lisans ve Lisansüstü Programlarımızdaki Ek Görevli Hocalarımız

REYHAN BİLGİÇ

"PSY 335 - Industrial Psychology" dersini verdiği için kendisine teşekkürlerimizi sunarız.

İLKER DALĞAR

"PSY500 - Statistics, Methods and Ethics in Psychology I" dersini verdiği için kendisine teşekkürlerimizi sunarız.

ÇAĞAY DÜRÜ

"PSY361 - Topics in Clinical Psychology: Psychotherapy" dersini verdiği için kendisine teşekkürlerimizi sunarız.

GÜLİN EVİNÇ

"PSY545 - Topics in Psychopathology" dersini verdiği için kendisine teşekkürlerimizi sunarız.

DİLAY KARADÖLLER

"PSY4303 - Language Acquisition & Development" dersini verdiği için kendisine teşekkürlerimizi sunarız.

KEMAL ÖZKUL

"PSY446 - Lacanian Psychoanalysis: Basic Concepts" dersini verdiği için kendisine teşekkürlerimizi sunarız.

ZEYNEP TÜZÜN

"PSY 340 - Theories of Personality" dersini verdiği için kendisine teşekkürlerimizi sunarız.

EMİNE TUNA ULAŞAN ÖZGÜLE

"PSY 1010 - General Psychology" ve "PSY1410 - Understanding Social Behavior" derslerini verdiği için kendisine teşekkürlerimizi sunarız.

